

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

MEMÒRIA EXERCICI DE L'ANY 2019

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

1-. PREÀMBUL	3
2-. FUNCIONAMENT	5
3-. ACTIVITATS MUSEÍSTIQUES	7
3.1-. COL·LECCIONS	7
3.1.1-. Entrades, sortides i préstecs.....	7
3.1.2-. Documentació	9
3.1.3-. Recerca.....	10
3.1.4-. Conservació-restauració.....	11
3.2-. EXPOSICIONS TEMPORALS	13
3.3-. ACTIVITATS EDUCATIVES I FAMILIARS	15
3.4-. ACTES	16
3.5-. PUBLICACIONS.....	20
3.6-. COMUNICACIÓ	20
3.7-. MUSEU AL TERRITORI.....	21
4-. REPRESENTACIÓ I RELACIONS EXTERNES	22
5-. PÚBLICS	25

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

1-. PREÀMBUL

Observada d'una manera global, l'activitat del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, durant l'exercici de l'any 2019, mostra clarament l'aplicació de noves línies estratègiques marcades pel nou pla director.

Durant l'any 2019 han visitat el museu un total de **9.475** persones comptant els visitants a l'exposició permanent, a les exposicions temporals i els usuaris de les diferents activitats. Això ha suposat un increment d'uns dos mil visitants respecte l'any passat. El museu ha ofert vuit dies de portes obertes, coincidint amb el Dia Internacional dels Museus, el mes de maig (tres dies), la Festa Major de Solsona, el mes de setembre (tres dies) i durant les Jornades Europees de Patrimoni, el mes d'octubre (dos dies). S'han efectuat, també, visites guiades o comentades, i s'han atès diverses peticions d'informació sobre objectes del museu.

Com cada any han ingressat diverses publicacions procedents de l'intercanvi amb altres institucions o bé per adquisició, i han ingressat 1024 objectes patrimonials. S'ha continuat duent a terme la revisió i informatització de la documentació dels objectes d'època prehistòrica, protohistòrica, antiga, medieval i dels objectes d'art i etnografia del museu.

Han continuat, com cada any, les tasques de conservació preventiva i protecció dels objectes (controls climàtics, revisions de seguretat, etc.) així com l'estabilització d'alguns dels objectes de reserva i exposició permanent.

Hem donat resposta a totes les peticions de préstec temporal d'objectes del museu. Hem fet el disseny i muntatge de dues exposicions temporals, de producció pròpia. Fins al mes d'abril vam mantenir obert un muntatge expositiu inaugurat al 2018.

Hem realitzat el cicle de conferències *Divendres de Pensament* així com altres xerrades de temàtica relacionada amb el patrimoni.

Diverses entitats solsonines han col·laborat amb el museu o han utilitzat les seves sales per

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

acollir-hi les seves activitats (Centre d'Estudis Lacetans, Serveis Educatius del Solsonès, Acadèmia Internacional de Música de Solsona, ...).

A més de les activitats que li són pròpies, el museu, com tota altra institució, necessita dotar-se de productes i d'equipaments per al correcte desenvolupament de les seves tasques i aquests elements cal renovar-los o incrementar-los periòdicament. En el context de les dues exposicions temporals de producció pròpia s'ha adquirit nou material de suport expositiu. Hom ha ampliat l'espai d'emmagatzematge per a indumentària mitjançant la compra de mobiliari.

Finalment, com en qualsevol altra institució, el fet de servir-nos d'uns edificis i d'unes instal·lacions, comporta efectuar el manteniment i les millores necessàries en tots aquests béns immobiliaris i, a la vegada, adquirir diversos productes fungibles per al funcionament diari.

Per al correcte funcionament del dia a dia del museu, hem adquirit diversos materials fungibles. Hem anat fent trasllats d'objectes (per recerca, exposicions temporals, reubicació, etc.) i s'ha efectuat setmanalment la neteja dels espais del museu. Hem fet el manteniment, les revisions i les reparacions de tots els sistemes de protecció contra robatori i incendis, així com el manteniment i les revisions periòdiques dels aparells elevadors, de la instal·lació elèctrica i els sistemes d'il·luminació, de la xarxa informàtica i altres aparells del museu, així com les reparacions indispensables pel correcte funcionament del museu.

El museu s'ha presentat a la convocatòria de subvencions per tal d'articular el finançament del programa operatiu FEDER Catalunya 2014-2020 en projectes per a equipaments museístics. El projecte presentat recull la construcció d'una nova entrada, la creació d'una nova àrea de serveis, la renovació museogràfica de la Sala de Sant Quirze de Pedret i una nova sala d'exposicions temporals.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I. C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

2-. FUNCIONAMENT

Adquisicions-inversió:

- En l'exercici del 2019 s'ha adquirit un equip informàtic per substituir el què hi havia a recepció i que havia quedat obsolet.
- S'ha adquirit també una planera per a l'emmagatzematge d'indumentària a la reserva del museu. El fons de teixit del museu s'emmagatzemava repartit en quatre planeres i sobreposant objectes dins els calaixos. Arran de l'exposició "Alba. Més de 400 anys d'indumentària al Bisbat de Solsona" es van restaurar alguns objectes d'aquest fons i es va decidir estabilitzar tots els objectes per millorar la conservació preventiva dels mateixos. Una de les accions realitzades és la compra d'una planera que ha permès espaiar l'emmagatzematge i evitar sobre posicions innecessàries.

Administració:

- Per al correcte funcionament del dia a dia del museu hem adquirit diversos articles i complements d'oficina (material fungible), i altre material fungible divers.
- Hem dut a terme la comptabilitat del museu mitjançant programa informàtic i actualització setmanal.
- S'han auditat els comptes anuals del museu.

Subministrament:

- Càrrega de gasoli per a la calefacció del museu.
- Diagnosi energètica elèctrica de les sales del museu. S'ha passat una inspecció de baixa tensió amb alguns defectes a corregir.

Sistemes de seguretat:

- Revisions periòdiques prescrites per la normativa als sistemes de protecció contra robatori i incendi.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- Actualització del servei de manteniment de protecció contra incendis per adaptació a la nova normativa. Revisió de sirenes, elements de senyalització i revisions trimestrals de detecció i extinció.

Manteniment ordinari:

- Manteniment regular de recanvi de bombetes (mitjançant la tecnologia LED, de baix voltatge i ecològic), i reparació d'avaries de tot el sistema d'il·luminació de les sales.
- Manteniment, inspecció periòdica reglamentària i reparacions dels aparells de mobilitat vertical del museu (ascensor-muntacàrregues).
- Manteniment i reparacions de la xarxa informàtica i altres aparells.
- Trasllats d'objectes per exposicions, reubicació, etc.
- Neteja setmanal dels diferents espais del museu. Neteja de les vidrieres del sobreclaustrer i dels vidres de la Sala del Campanar
- Treballs de pintura a les sales d'exposicions temporals derivades del muntatge i desmuntatge de les exposicions ofertes.
- Controls climàtics corresponents a la sala on hi ha dipositada la Col·lecció Etnogràfica del Solsonès i reparació del deshumidificador que hi ha instal·lat.

Recursos humans:

- Hem realitzat reunions de treball periòdiques.
- Enviament regular de correus electrònics a tot el personal vinculat amb el museu per tal que tothom estigui al corrent de les accions que es porten a terme.
- Control de gestió horària mitjançant el programari proporcionat per l'Ajuntament de Solsona. Aquest sistema està a disposició tant del personal fix com del personal eventual vinculat al museu.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- El museu ha comptat, eventualment, amb la col·laboració de tècnics de restauració i conservació, suport a activitats educatives i comunicació.

3-. ACTIVITATS MUSEÍSTIQUES

3.1-. COL·LECCIONS

Considerem en aquest apartat totes aquelles funcions o activitats específiques que són pròpies i ha de dur a terme tota institució museística. Són activitats que fan referència al patrimoni cultural i consisteixen en la seva:

- Adquisició i protecció
- Catalogació i investigació
- Conservació i restauració
- Difusió o divulgació públiques mitjançant exposicions, publicacions, conferències, visites guiades, o també préstecs d'objectes a altres institucions museístiques o de caire cultural.

3.1.1-. Entrades, sortides i préstecs

- Han ingressat al museu, en concepte de dipòsit, procedents de mossèn Casafont, diversos objectes d'indumentària i de la llar. MDCS: 9807-9845.
- Han ingressat al museu, en concepte de dipòsit, procedents del Seminari de Solsona, 842 matrius de metall de la revista "El Infantil". 9846-10.061, 10.063-10.412, 10.415-10.589, 10.691-10.795.
- Han ingressat al museu, en concepte de dipòsit, procedents del baster Balasch de Solsona, diverses eines de baster. MDCS: 22.507-22.514, 22.518, 22.550-22.551, 22.563, 22.569-22.671.
- Retorn de la capa magna pertanyent al bisbe José Bascuñana Llopis, exposada a *Alba. Més de 400 anys d'indumentària litúrgica a l'Església de Solsona*, el 30 d'abril de 2019.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- Préstec. Restitució al culte de calze (MDCS 8993), patena (MDCS 8994), pàl·lia (MDCS 8995) i estoig (MDCS 8992) al santuari de Sa Vila –Parròquia de Ceuró–, Castellar de la Ribera (el Solsonès), del 24 al 27 de maig.
- Préstec. Restitució al culte de la Mare de Déu i els àngels (MDCS 4026) de Santa Maria de Sa Vila –Parròquia de Ceuró–, Castellar de la Ribera (el Solsonès), del 24 al 27 de maig.
- Préstec del Drac de Solsona al Museu, del 15 de maig al 21 de juny (en el marc del Dia Internacional dels Museus).
- Préstec del llibre de comptes de la confraria de la Mare de Déu del Claustre, núm. 14, del 15 de maig al 21 de juny (en el marc de “El drac de Solsona al Museu”).
- Préstec. Restitució al culte del braç reliquiari de Sant Blai (MDCS 34) a la Catedral de Solsona i a la parròquia de Solsona (el Solsonès), de l'1 al 4 de febrer.
- Préstec de dues vitrines de ferro i metacrilat i 5 peus de ferro per a l'exposició *A bodes em convides. El casament barroc a pagès*, a la Sala d'exposicions de la Casa Gran del Miracle, Riner (el Solsonès), del 23 de novembre al 30 de març.
- Préstec i muntatge expositiu de 10 lones, 1 roll-up, 3 plafons, 2 facsímils, un llibre per a consulta i 5 llibres originals per a exposició cedits per l'Arxiu Diocesà de Solsona. Relació d'originals:
  - Catecismo Mayor de la Doctrina Christiana. Dispuesto por el ilustrísimo señor D. Fr. Rafael Lasala y Locela. Cervera. 1791.
  - Catecisme Menor de la Doctrina Christiana. Disposat per lo Il·lustríssim senyor Don Rafel Lasala y Locela. Cervera. 1792.
  - Oración Fúnebre que en las solemnes exequias... Rafael Lasala y Locela. Seu d'Urgell. 1792. ADS 253B
  - Vida y Muerte del Il·lmo. Sor. Lasala. Original manuscrit de Domingo Costa y Bafarull. Solsona. 1793. ADS 253

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- Relació individual de l'esdevingut ceremonial observat antes y després del antecedent obit del Il·lm. y Rm. Sr. Dn. Fr. Rafel Lasala y Locela, divuitè Bisbe de Solsona. Joseph Torreadella. Solsona. 1792. ADS 253E

Per a l'exposició *Breu història d'una vida exemplar. Rafel Lasala i Locela (1716-1792)*, del 20 al 30 de setembre a la sala d'exposicions de la Fundació Caixa Vinaròs.

- Trasllat al taller d'escultura Casserras per elaboració de còpia de Sant Jaume de Ferram (MDCS 123), de l'11 al 20 de desembre.
- Préstec d'un parell de tapins (MDCS 2829) al Musée des Arts Décoratifs de París (França), per a l'exposició *Marches et démarches, une histoire de la chaussure*, del 6 de novembre de 2019 al 23 de febrer de 2020.
- Préstec d'un punxó (MDCS 20487) per al Pessebre vivent de la Residència-Hospital Pere Màrtir Colomé, Solsona (el Solsonès), del 10 al 12 de desembre.
- Préstec d'una pala (MDCS 20488) per al Pessebre vivent de la Residència-Hospital Pere Màrtir Colomé, Solsona (el Solsonès), del 10 al 12 de desembre.
- Préstec d'una mesura (MDCS 20491) per al Pessebre vivent de la Residència-Hospital Pere Màrtir Colomé, Solsona (el Solsonès), del 10 al 12 de desembre.
- Préstec d'un clourador (MDCS 21510) per al Pessebre vivent de la Residència-Hospital Pere Màrtir Colomé, Solsona (el Solsonès), del 10 al 12 de desembre.
- Préstec de la Dormició de la Maredeu (MDCS 39.1) per a l'exposició *Falsos vertaders, l'art de l'engany*, al Museu d'Art de Girona, del 24 d'octubre de 2019 al 19 d'abril de 2020.
- Préstec de la Maredeu de la Llet (MDCS 39.2) per a l'exposició *Falsos vertaders, l'art de l'engany*, al Museu d'Art de Girona, del 24 d'octubre de 2019 al 19 d'abril de 2020.

3.1.2-. Documentació

- Inventari i catalogació de part dels objectes patrimonials relacionats en l'apartat entrades.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- Inventari, catalogació i informatització de part del fons d'arqueologia i art del museu. Els treballs inclouen la digitalització de fitxes antigues, la revisió i modificació d'altres i la documentació de materials arqueològics dipositats al magatzem del museu.
- Actualització de fitxes d'objectes de romànic i gòtic que s'incorporaran en la nova edició del catàleg d'aquests períodes.
- Documentació del jaciment prehistòric de les Portes (Lladurs, el Solsonès). Aquesta documentació és una col·laboració de la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran que ha aportat un documentalista per dur a terme la tasca.
- Actualització del fons bibliogràfic de la biblioteca del museu.

3.1.3-. Recerca

- Revisió dels articles dels objectes d'època romànica. La revisió ha comportat aplicar correccions, complementar alguns dels articles, fer recerca per tal de comprovar les afirmacions d'alguns dels autors i refer totes les fitxes tècniques segons els criteris documentals del museu. Hem establert els criteris de correcció i hem enviat els textos a correcció ortogràfica, gramatical i d'estil. Finalment hem introduït alguns objectes dipositats el darrer any a catàleg a causa de la seva importància quant a objectes artístics i històrics.
- Selecció, classificació i estudi dels materials arqueològics, existents al museu, per tal de poder confeccionar, en un exercici pròxim, un catàleg sobre aquest fons. Tasques de reintegració i conservació d'aquests objectes per a poder ser degudament estudiats. La revisió de materials arqueològics permet la revisió i modificació de fitxes així com la seva digitalització.
- Consulta de materials: hem facilitat l'accés de diversos investigadors/es per tal de realitzar

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

estudis sobre els objectes del fons del museu.

- Hem recepcionat un material arqueològic procedent d'una segona residència de l'arqueòleg Miquel Cura. El material ha estat portat al museu pel propietari de la casa, el qual va localitzar el material en marxar els llogaters. Entre aquest material hi ha objectes de la comarca del Solsonès i d'altres punts de Catalunya. S'ha inventariat i es procedirà a fer el tràmit pertinent amb el Servei d'Arqueologia per tal d'establir el destí final d'aquest fons.

3.1.4-. Conservació-restauració

- Controls climàtics, mitjançant aparells termohigrògrafs, a diferents punts del museu i també a les sales de reserva de la Col·lecció Etnogràfica del Solsonès (Casal de Cultura i Joventut de Solsona), per tal de conèixer les variables de temperatura i humitat relativa en aquests espais i així poder modificar-los en cas que no siguin les adequades per a la correcta conservació dels objectes custodiats
- Restauració (fixació de la capa de preparació, capa pictòrica, neteja, reintegració volumètrica i reintegració pictòrica de la Marededeu de Sant Just Joval prestada a la Cúria Diocesana (MDCS 404). Un cop restaurada s'ha desat a la reserva del museu.
- Desinsectació dels retaules de la reserva per infecció de xilòfags: Retaule Sant Pere del Mestre del Cavall (MDCS 36) i Retaule de Sant Pere de procedència desconeguda (MDCS 59). A part de la desinsectació s'ha fixat, puntualment, la capa pictòrica per la quantitat d'aixecaments que presentava.
- Restauració puntual (neteja en sec, fixació de la capa de preparació i de la capa pictòrica, consolidació del suport de fusta, revisió dels elements de subjecció, reintegració pictòrica i sistema de presentació) de les taules de la Dormició i la Mare de Déu de la Llet per al préstec al Museu d'Art de Girona per l'exposició *Falsos verdaters. L'art de l'engany*. S'han

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

executat els mateixos treballs amb les dues taules a mode de còpia propietat del Bisbat de Solsona i que es trobaven a les dependències del Palau Episcopal.

- S'ha elaborat una estructura de metall al darrere del retaule del Mestre del Cavall (MDCS 36) perquè la subjecció vertical reparteixi el pes de l'obra de manera equitativa i es pugui penjar i despenjar de la ubicació actual a la reserva, més fàcilment. Es penja el retaule a la reserva amb el nou sistema de subjecció
- S'ha revisat la vitrina 8 de la reserva amb un total de 99 objectes. La manipulació dels objectes té un doble objectiu, permet la neteja de les vitrines i la revisió del estat de conservació del material. S'ha confeccionat un llistat dels objectes on s'especifica el seu estat de conservació segons si: no necessiten intervenció, necessiten intervenció urgentment o necessiten intervenció però sense urgència. En algun cas concret, la revisió dels objectes ha comportat una intervenció immediata. També, en el cas d'uns objectes de bronze, s'ha considerat adient el pas del emmagatzematge amb petites bosses a del seu emmagatzematge conjunt en foam. D'aquesta manera es facilita la seva observació i es millora la seva segura manipulació.
- Revisió i intervenció dels objectes de l'exposició "Tot torna. Oficis d'ahir i d'avui". **Revisió dels objectes de fusta i vímet.** Detecció de possibles atacs de xilòfags (corcs). Tractament desinsectant amb l'aplicació de Xylamon© anticarcoma per injecció amb xeringa al orificis i per impregnació amb paletina. S'emmagatzemen els objectes tractats amb bosses de plàstic precintades per evitar la propagació de la infestació i millorar l'actuació del tractament desinfectant. **Revisió dels objectes metàl·lics.** Intervenció de conservació en aquells objectes triats per ser exposats i que presenten brutícia i productes de corrosió. Neteja mecànica, inhibició de la corrosió i protecció final. **Revisió dels objectes de pell.** Neteja de la pols superficial amb draps de cotó secs. Aplicació d'una crema nutritiva i de conservació de la pell. **Revisió dels objectes de teixit.** Neteja amb aspirador de la brutícia superficial. Planxat d'alguns objectes.
- Des del museu s'ha redactat el plec de condicions tècniques per a la contractació del servei de restauració de les esteles i estàtues-menhir que formen part del projecte Gegants Immortals. S'han

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

supervisat, també, els treballs de restauració una vegada contractada l'operació per part del Consell Comarcal del Solsonès.

- S'ha col·laborat en el projecte MUSA com a museu pilot dins la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida. Aquesta participació ens ha permès obtenir una radiografia de l'accessibilitat del museu que ens ha de permetre realitzar millores en un futur immediat.

3.2.- EXPOSICIONS TEMPORALS

- **Alba. Més de 400 anys d'indumentària litúrgica a l'Església de Solsona.** Aquesta exposició, de producció pròpia, dona visibilitat al fons d'indumentària a la reserva que conserva el Museu de Solsona així com els fons que custodien algunes parròquies del bisbat. Més de 400 anys d'història reflectits en els fils i brodats de casulles, guants, capes i altres induments que mostren un ric patrimoni amb un missatge litúrgic inherent que, en aquesta exposició, es mostra a través d'un muntatge expositiu que combina a la perfecció conceptualització i didàctica. Un muntatge que posa en evidència la coordinació entre els diferents equips de comissariat i disseny. El títol és també un gest cap a tot aquest món simbòlic: "Alba" és el nom del vestit litúrgic essencial però també és la sortida del sol en el naixement d'un nou dia o el color de la túnica dels batejats en renéixer en una nova vida. Diversos significats d'una mateixa paraula que la fan adient per descriure aquesta exposició. L'exposició romandrà oberta fins a l'abril de 2019.
<http://museusolsona.cat/alba-mes-400-anys-dindumentaria-liturgica-lesglesia-solsona/>.
<http://museusolsona.cat/exposicionstemporals/alba-mes-400-anys-dindumentaria-liturgica-lesglesia-solsona/>.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- **Tot torna. Oficis d'ahir i d'avui.** Aquesta exposició, de producció pròpia, donava visibilitat al

fons de la Col·lecció Etnogràfica del Solsonès que conserva el Museu. En col·laboració amb el Centre d'Estudis Lacetans i artesans solsonins, la mostra pretenia posar en relleu l'evolució d'alguns oficis tradicionals –baster, espartenyer, cisteller i forja–, així com

valoritzar el treball artesà i palesar-ne la modernització. El muntatge expositiu i el títol de la mostra intentaven, precisament, posar en relleu la conjunció entre tradició i modernitat. Romangué oberta entre el 4 de maig i el 18 d'agost.

<http://museusolsona.cat/exposicionstemporals/torna-oficis-dahir-davui/>

- **Aguaitant Solsona. Memòria gràfica de la ciutat fins al 1927.** Entre el 5 de setembre i el 29 de febrer del 2020, el Museu acull una exposició que, mitjançant la difusió – funció bàsica de tot museu– fa un exercici de conservació de la memòria gràfica col·lectiva de la ciutat. La mostra recull la tasca feta durant anys per l'historiador i investigador solsoní Jaume Tarrés i Pujol, comissari de l'exposició. La seva recerca té per objectiu llegar a les generacions futures l'herència d'aquells artistes que volen

transmetre els seus cops d'ull amb les captures de les seves càmeres fotogràfiques.

<http://museusolsona.cat/museu-solsona-inaugura-nova-exposicio-aguaitant-solsona-memoria-grafica-ciutat-fins-1927/>

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

3.3-. ACTIVITATS EDUCATIVES I FAMILIARS

- Atenció de la demanda de diversos tallers escolars relacionats amb l'oferta educativa del Museu, amb les exposicions temporals. Hem posat, també, el Museu a disposició de les escoles perquè el facin servir d'extensió de les aules.
- Durant el 2019, diversos grups de primària i secundària dels centres d'ensenyament del Solsonès han participat en els diferents tallers que ofereix el Museu (taller de pintura sobre taula, "Lletres i colors", "Art medieval, un art simbòlic", documentació arqueològica, escultura de pedra, treball del cuir amb col·laboració de Fernando Mostacero).
- S'ha mantingut l'activitat "El tresor de l'Andreu de Cal Xic" durant les vacances de Pasqua i les d'estiu.
- A banda d'activitats dirigides al públic escolar, el Museu també ha proposat tallers familiars com "La càpsula del temps", "L'àlbum de les bèsties" (un dels diversos actes del DIM) o un taller de pintura en el marc dels actes de Festa Major, a la plaça de la Biblioteca. Per al públic adolescent, es va preparar un concurs de Nadal per a joves, "Tres, dos, un, càmera... Museu!".
- S'ha desenvolupat la segona fase del projecte educatiu i que ha consistit en dues noves propostes educatives adreçades al públic entre 12 i 18 anys i basades en la prehistòria i l'edat mitjana. En aquesta segona fase del projecte s'ha fet especial incidència en el contacte directe amb el professorat i les escoles per tal de posar en valor el patrimoni que

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

ens envolta com a eina per a qualsevol matèria d'estudi (història de l'art, religió, matemàtiques, química, geografia, literatura, ...) i fins i tot en matèries d'actualitat, interculturalitat i ciutadania. Donar la possibilitat de construir eines per aprendre a mirar les obres i el patrimoni del territori propi amb ull crític i conscient per tal de sentir-se'n part i en conseqüència cuidar-lo com a bé comú. Aprendre maneres diferents de parlar de memòria, patrimoni i herència cultural i adquirir competències com ara coneixements artístics i culturals, comunicació lingüística i audiovisual, tracte i gestió de la informació, autonomia i iniciativa personal i interacció amb l'entorn com a ciutadanes i ciutadans conscients i informats.

- Enguany també s'ha actualitzat la biblioteca amb novetats d'àlbums il·lustrats.
- S'ha dissenyat una activitat basada en una visita de caire pastoral. Es tracta d'una selecció d'obres a través de les quals es pretén que el públic pugui prendre consciència del lligam que des dels seus orígens el poble cristià ha tingut amb l'art per explicar la seva fe. Està previst que el 2020 es dugi a terme la implementació d'aquest projecte.

3.4-. ACTES

- Visita al Museu de la consellera de Cultura, H. Sra. Laura Borràs.
- Visita guiada a l'exposició *Alba. Més de 400 anys d'indumentària litúrgica a l'Església de Solsona* i presentació del catàleg de la mostra.

- Cicle de xerrades "Divendres de Pensament". Sota el títol *El camp del Barroc* hem fet quatre conferències els divendres 15 (Joan Bosch i Francesc Miralpeix), 22 (Jaume Cuadrench, Carles

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

Freixes i Albert Fontelles) i 29 (Dolors Miquel) de març i 5 d'abril (Perejaume).

- Lluïsa Faxedas presentà el dia 19 de març la conferència *On són les dones? Perspectives feministes sobre la història de l'art*.
- Es presentà el fulletó *El Solsonès Barroc. Un paisatge històric genuí*, una nova proposta de difusió amb tota la informació del Barroc al Solsonès. En la seva confecció, hi col·laboraren l'Ajuntament de Riner, Solsona Experience, la Ruta del Barroc, el Museu-Centre d'Interpretació de la Vall de Lord i el patronat de Turisme del Solsonès. Montse Isanta intervingué en l'acte de presentació.
- Del 17 de maig al 18 de juny el Drac de Solsona estigué exposat a l'última sala del Museu, coincidint la seva arribada amb el Dia Internacional dels Museus.
- Celebració del Dia Internacional dels Museus en una acció conjunta amb la Xarxa de museus de les Terres de Lleida i Aran, amb el Drac de Solsona com a protagonista i sota el lema "Els museus com a eixos culturals: el futur de la tradició". Les jornades comptaren amb una conferència a càrrec de Jan Grau (*Traient foc pels queixals*), una activitat familiar (*L'àlbum de les bèsties*) i dues visites guiades a càrrec de Solsona Experience (*Descobertes singulars*). La nit del 18 al 19 de maig el Museu ofería l'activitat *Una nit bestial al Museu*, dirigida al públic infantil.
- L'estada del Drac de Solsona al Museu culminà amb la xerrada *Ara balla el Drac. El Drac de Solsona i la processó de Corpus*, a càrrec de Carles Freixes.
- Presentació del llibre *Cànem* al mercat de les Espècies d'Argençola

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- Realització de diferents activitats en el marc de l'agenda d'estiu del Museu (*Estiueja al Museu*). Pel dia 12 de juliol es proposà una vetllada de cinema a la fresca, amb la visualització de la pel·lícula *The Monuments Men* a la terrassa del Museu. El dia 19, Josep M. Riba, director del Museu Episcopal de Vic, oferia la xerrada *Déu ja no habita aquí?*. També dins del cicle *Estiueja al Museu*, l'Acadèmia Internacional de Música del Solsonès es desplaçà fins a la terrassa del Museu per fer gaudir el públic d'un espectacle que pretenia amalgamar música i patrimoni.

- Des del 26 de juliol el Museu convidava a fer un tastet de l'exposició *Aguaitant Solsona*, amb la instal·lació als carrers de la ciutat d'un seguit de plafons amb imatges antigues de Solsona, acompanyades d'una breu explicació. La visita guiada *Arqueologia del punt de vista. Itinerari guiat pel nucli antic de Solsona* donà el tret de sortida a aquesta mostra al carrer. Es plantejava un recorregut per diferents punts patrimonials de la ciutat per veure'ls des de l'objectiu d'aquells primers artistes que van voler immortalitzar Solsona, a partir d'una plafons elaborats per a l'ocasió.
- Els dies 7, 8 i 9 de setembre, el Museu se sumà a la celebració de la Festa Major amb una jornada de portes obertes.
- Presentació a Vinaròs del llibre *El bisbe de Solsona Rafael Lasala i l'historiador Domènec Costa i Bafarull. Presència il·lustrada valenciana a Catalunya*, a la sala d'actes de la Fundació

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

Caixa Vinaròs, prèviament a la inauguració de l'exposició *Breu història d'una vida exemplar. Rafael Lasala i Locela*. Hi participaren l'Excm. i Rvdm. Sr. Xavier Novell, bisbe de Solsona, i els Srs. Lluís Prat, director del Museu de Solsona, i Ramon Planes, autor del llibre presentat.

- Participació en les Jornades Europees de Patrimoni. Es van festejar amb una jornada de portes obertes de l'11 al 13 d'octubre i amb la programació de diferents actes per al públic general i familiar. Valentí Maymó presentà l'espectacle *Camins del Paradís*, es realitzà un taller familiar amb càmeres Polaroid, Júlia Sunyer presentà el seu treball de recerca (*Clarà, la cara i la creu d'un passat*) i Catalonia Sacra oferí una visita guiada a la catedral.
-
- Participació en el cicle de conferències organitzat pel Museo del Prado els dies 9, 10 i 11 d'octubre que portaven per títol: "*Museo guerra y postguerra. Protección del patrimonio en los conflictos bélicos*". En nom del Museu hi participaren Carles Freixes i Maria Garganté amb la conferència "*La reunió de Bourg-Madame: la recuperació del patrimoni medieval en el Museo Diocesano de Solsona*".
  - Xerrada *Nemini parco. Una aproximació a la mort des de la cultura popular*, a càrrec d'Amadeu Carbó.
  - En col·laboració amb els Serveis Territorials de Cultura a Tarragona i el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, el Museu ha participat en l'organització del programa d'actes d'homenatge a Joan Serra i Vilaró, en el 50è aniversari de la seva mort.
  - Cicle d'activitats de Nadal (*Aquest Nadal, el Museu "sta guai"*), amb activitats enfocades al públic infantil i familiar. Jaume Tarrés, comissari de la mostra fotogràfica *Aguaitant Solsona*, va fer una visita guiada per l'exposició.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

3.5-. PUBLICACIONS

- Publicació del catàleg de l'exposició "Alba. Més de 400 anys d'indumentària litúrgica a l'Església de Solsona", en un acte on participaren la consellera de Cultura, H. Sra. Laura Borràs, la co-comissària de l'exposició, Sra. Cristina Sanjust, el dissenyador, Sr. Salvador Vinyes, i el director del Museu, Sr. Lluís Prat. El llibre pretén esdevenir una eina didàctica per donar a conèixer diferents aspectes relacionats amb el món de la litúrgia, tant en les celebracions religioses com en el dia a dia de l'Església.
- Publicació, a mode de biografia, el catàleg de l'exposició: "En plein air. Tomàs Boix. La pintura com a passió (1886-1951)". Un llibre biogràfic que presenta un personatge molt desconegut i que fou un dels pioners en la tècnica de pintar paisatges a l'aire lliure a casa nostra. El fervor artístic de Tomàs Boix ha quedat plasmat en centenars de teles la majoria conservades en col·leccions particulars. Aquest llibre ha permès donar a conèixer tota l'obra del pintor i el personatge en si mateix.
- S'han recollit els articles per a la futura publicació monogràfica sobre el jaciment arqueològic del "Camp de la Bruna" (Lladurs, el Solsonès).
- S'han editat les IV Jornades d'Arqueologia de la Catalunya Central que es van organitzar des del Museu i el Centre d'Estudis Lacetans la tardor de 2016. La coordinació dels continguts del llibre ha anat a càrrec del Departament de Cultura i el Museu s'ha encarregat de l'edició. El llibre fou imprès el desembre de 2019 i es presentarà al públic el febrer de 2020.

3.6-. COMUNICACIÓ

- S'ha creat una nova línia de marxandatge del museu amb un disseny gràfic totalment innovador de la mà de Salvador Vinyes.
- Realització de campanyes de difusió per a actes concrets: Dia

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

Internacional dels Museus, Jornades Europees de Patrimoni, inauguracions...

- Des de la pàgina web, difusió de tota l'activitat del museu.
- Utilització de Facebook, Instagram i Twitter com a suport de difusió de les activitats i el dia a dia del Museu.
- El museu ha tingut presència en tots els mitjans de comunicació locals i nacionals: TV3, Catalunya Ràdio, Nació Digital, Punt Avui, ACN, Solsona Informació, Celsona i Regió 7.
- Signatura d'un contracte amb el Punt Avui per tal de regularitzar la publicitat en aquest mitjà de comunicació.
- Adquisició de revistes i premsa per a portar a terme el recull de notícies generades per les activitats organitzades al museu.
- S'ha continuat participant en la comissió de comunicació de la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida.

3.7.- MUSEU AL TERRITORI

- Presentació del fulletó informatiu *El Solsonès Barroc. Un paisatge històric genuí*, on apareixen totes les ofertes existents a la comarca per conèixer i aprofundir en un món que va més enllà d'un estil artístic. El fulletó és una edició del Museu de Solsona, amb col·laboració de l'Ajuntament de Riner, Solsona Experience, la Ruta del Barroc, el Museu-Centre d'Interpretació de la Vall de Lord i el Patronat de Turisme del Solsonès.
- Dins la línia iniciada l'any passat com a museu de suport al territori s'ha coordinat el projecte "Gegants Immortals" que consisteix en salvaguardar, restaurar i estudiar sis esteles-menhir situades al Solsonès. Enguany s'ha dut a terme la restauració de tres dels elements recollits l'any passat. Des del museu s'ha redactat la informació necessària per tal que el Consell Comarcal del Solsonès tramités les subvencions corresponents. Per altra banda s'ha continuat col·laborant amb el postgrau de Natura i Espiritualitat de la Universitat de Girona

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

per tal de donar a conèixer tots els valors que tenen aquests elements prehistòrics. Finalment enguany s'ha continuat editant un audiovisual que té per objectiu elaborar un documental final sobre el projecte.

- Pla turístic. Es continua treballant amb la idea que el museu pugui entendre's més enllà de l'edifici on es troba ubicat oficialment i tenint en compte que la major part del patrimoni de la zona es troba dispers en el territori. En aquesta línia ara fa dos anys vam participar en un projecte de la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida de dinamització turística en el qual es va redactar un projecte turístic. Aquest projecte va resultar poc realista i enguany des del museu hem evolucionat la idea amb la redacció d'un projecte més possibilista que inclou diversos punts d'interès patrimonial dispersos en el territori del bisbat de Solsona vistos des d'un punt de vista turístic. La implementació d'aquest projecte està prevista per als dos propers exercicis.
- Retorn d'objectes d'art sacre als seus llocs d'origen. S'ha iniciat una línia per tal de retornar als seus llocs d'origen aquelles obres que així es sol·liciti. Els retorns es fan prioritant la conservació dels objectes i, és per això, que es poden resoldre a mode de còpia. De moment així s'ha fet amb el capitell dels Castellvell d'Olius (el Solsonès) on hi ha gravada la representació més antiga de l'escut de Solsona i s'ha iniciat la còpia de Sant Jaume de Ferran (Estaràs, la Segarra) que retornarà el proper 2020.

4-. REPRESENTACIÓ I RELACIONS EXTERNES

- **Centre d'Estudis Lacetans:** col·laboració en l'exposició temporal *Tot torna, oficis d'ahir i d'avui*.
- **Artesans de Solsona:** col·laboració en l'exposició temporal *Tot torna, oficis d'ahir i d'avui*.
- **Associació de Dones del Solsonès:** conferència al voltant de les artistes en el marc de la commemoració del dia de la dona treballadora.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

- **Solsona Experience:** visita guiada *Bèsties*, en el marc de la commemoració del Dia Internacional dels Museus.
- **Museu-Centre d'interpretació de la Vall de Lord.** S'ha iniciat una col·laboració amb aquest centre per tal que el proper 2021 s'hi exposi la mostra "Què tenim sota el peus?" produïda per la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida. Des del Museu de Solsona s'ha proposat que al Solsonès sigui el Museu-Centre d'interpretació de la Vall de Lord qui aculli la mostra. L'exposició itinerant inclou objectes geològics i fòssils i al Solsonès és el centre de Sant Llorenç de Morunys qui en té un extens fons, d'aquí la col·laboració.
- **Acadèmia Internacional de Música del Solsonès:** concert a la terrassa de la sala del campanar.
- **Ajuntament de Solsona:** col·laboració en el taller familiar organitzat pel Museu en el marc de la commemoració de la Festa Major d'enguany.
- **Instituts Francesc Ribalta i Escola Arrels II de Solsona:** contacte per tal d'acollir la presentació de treballs de recerca dels alumnes de batxillerat d'ambdós centres, relacionats amb temes patrimonials.
- **Serveis Educatius del Solsonès.** A banda del contacte permanent per tal de difondre les activitats educatives, enguany els Serveis Educatius de la comarca van organitzar el Dia del Docent. A banda de les activitats pròpies de l'acte es va fer un tast de la nova oferta educativa fent participar als docents assistents, prop d'un centenar.
- **Patronat de Turisme.** El museu assisteix com a patró a les reunions del Patronat de Turisme del Solsonès. Després de les eleccions municipals del mes de maig de 2019, el patronat canvià de presidència i es feu una reducció de patrons per tal de treballar de forma més àgil i comunicativa. S'està elaborant un pla estratègic per a la comarca i el museu hi consta com a institució participant.
- **Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran.** El Museu ha participat en les reunions de la comissió tècnica de la XMTLLA així com en la Institucional celebrada a Cervera el 12 de desembre, a la qual assistí l'Excm. i Rvdm. Mons. Xavier Novell, com a president del Patronat del Museu Diocesà i

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

Comarcal de Solsona. A banda el Museu forma part de les comissions de conservació preventiva, comunicació i educació.

- **Xarxa de Museu d'Art de Catalunya.** El Museu ha participat en les reunions tècniques d'aquesta xarxa. Per altra banda s'han realitzat dues col·laboracions amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya a través de la XMTLLA.
- **Museu Nacional d'Art de Catalunya.** Des del Museu de Solsona s'ha gestionat la sol·licitud de digitalització, per part de l'Institut de Recerca en Cultures Medievals i el seu grup de treball Ars Picta, de les absidioles de Sant Quirze de Pedret (Cercs, el Berguedà). Aquest projecte pretén digitalitzar tots els conjunts pictòrics de Sant Quirze de Pedret dispersos entre el Museu de Solsona i el MNAC per tal d'obtenir un producte final que permeti una lectura global i homogènia del conjunt. Per altra banda s'ha sol·licitat, i ha estat acceptat, el préstec a mode de comodat de dues obres del MNAC per a ser exposades al Museu de Solsona: la Mare de Déu de Coguls (la Coma i la Pedra, el Solsonès) i Sant Pere en Càtedra de Pere Vall (Cardona, el Bages).

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DEL MUSEU D. I C. DE SOLSONA
DURANT L'EXERCICI DEL 2019

5-. PÚBLICS

Visitant: persona que accedeix al recinte de l'equipament per fer ús de la seva oferta, ja sigui de les exposicions (tan les de producció pròpia com aliena), les activitats pròpies (organitzades per l'equipament) i/o els serveis museístics (arxiu, biblioteca, magatzem...).

Visitants segons tipus d'entrada:

General individual	645
Reduïda individual (jubilatats, aturats, joves entre 16 i 18 anys, ...)	560
Gratuïta individual (menors de 16 anys, docents, ICOM, AMC i SCA)	1.953
Gratuïta grup escolar	243
Reduïda grup no escolar (grups de més de 10 persones)	376
Gratuïta grup no escolar (Amics MNAC, AMC, ICOM,...)	35
Accés universal (DIM, JEP, Festa Major,...)	657
Persones que fan ús dels serveis museístics (biblioteca, arxiu,...)	33
TOTAL	4.772

Altres visitants:

Activitats fora de l'equipament	99
Exposicions temporals	3.036
Activitats escolars (tallers)	270
Activitats per a públic familiar	139
Activitats per a públic especialitzat	71
Activitats per a públic en general	1.088
TOTAL	4.703

TOTAL VISITANTS 2019: 9.475